

Michał Gradowski

Wydawnictwa ODZ

Ochrona Zabytków 24/4 (95), 267-271

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WYDAWNICTWA ODZ

Ośrodek Dokumentacji Zabytków grupuje obecnie wszystkie centralne wydawnictwa konserwatorskie i muzeologiczne. Niektóre z nich zaczęły wychodzić jeszcze przed powstaniem Ośrodka i były wydawane przez Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków, a następnie dopiero scedowane na ODZ, inne powstały już w Ośrodku. Wydawnictwa te, rozprowadzane drogą sprzedaży rynkowej (z wyjątkiem BMiOZ serii „B”), są również rozsyłane do wszystkich zainteresowanych instytucji w kraju i wielu bibliotek za granicą według specjalnie opracowanego i zatwierdzonego przez Zarząd rozdzielnika. Obok normalnej wymiany, której drogą Biblioteka ODZ zasilana jest w fachową literaturę z całego świata, spełniają one jeszcze rolę dodatkową — propagują polską myśl konserwatorską i muzeologiczną. Ogromna różnorodność tematyczna materiałów publikowanych przez Ośrodek wymaga nadania im bardzo zróżnicowanej formy edytorskiej. Wydawnictwa nasze ukazują się w zasadzie jako różne serie książkowe, z wyjątkiem „Ochrony Zabytków”, która jest kwartalnikiem. Ta różnorodność tematyczna z jednej strony, a chęć dokładniejszego zaprezentowania poszczególnych wydawnictw z drugiej zmusza do oddzielnego omówienia poszczególnych serii i ciągów wydawniczych, wraz z całą ich specyfiką i charakterem.

„Ochrona Zabytków” — najstarsze z naszych wydawnictw¹ — jest wydawane od 1948 r., początkowo przez Związek Historyków Sztuki i Kultury (do 1950 r.), a następnie przez Departament a potem Centralny Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków MKiS wspólnie ze Stowarzyszeniem Historyków Sztuki (w latach 1951—1960). Od roku 1961 „Ochrona Zabytków” — w powiększonym formacie — była wydawana samodzielnie przez Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków, a w rok potem (od 1962 r.) została przekazana Ośrodkowi. Przez niemal cały ten czas redaktorem naczelnym był prof. dr

Józef E. Dutkiewicz. Po jego śmierci funkcję tę pełni od 1969 r. doc. dr Władysław Ślesieński. Sekretarzem redakcji od 1960 r. jest red. Maria Lebedzka-Gorska.

Kwartalnik nasz — jedyne w Polsce czasopismo konserwatorskie — poświęcony jest problematyce ochrony zabytków w najszerszym znaczeniu tego sformułowania. Najwięcej uwagi poświęca redakcja opracowaniom o tematyce technologicznej, mającym być pomocą tym wszystkim, którzy bezpośrednio biorą udział w konserwacji wszelkiego rodzaju zabytków. Sporo miejsca zajmują też opracowania o tematyce prawnej związanej z ochroną dóbr kultury, organizacyjnej czy wreszcie szersze, niekiedy polemiczne wypowiedzi na temat ogólnych założeń i idei konserwatorskich, roli konserwatora i zakresu jego działania. W działach „Komunikaty” i „Kronika” kwartalnik informuje o bieżących wydarzeniach w świecie konserwatorskim, tak w kraju jak i za granicą. Dział „Piśmiennictwo” poświęcony jest stalemu przeglądowi trzynastu najpoważniejszych periodyków konserwatorskich² oraz recenzjom zasługującym na uwagę opracowań książkowych. Szersze omawianie poruszanych na naszych łamach zagadnień byłoby dla naszych stałych czytelników nużące i możemy z tego zrezygnować zwłaszcza, że kompletną bibliografię zawartości kwartalnika można znaleźć w dwu wkładkach — pierwsza, zawierająca spis opracowań zamieszczonych w latach 1948—1963, została dołączona do rocznika XVII (1964) z. 4; druga, obejmująca bibliografię za lata 1964—1970, stanowi załącznik do z. 1 z bieżącego roku. Spisy sporządzono w układzie rzeczowym i opatrzone indeksami, co znakomicie ułatwia korzystanie z nich. Wydaje nam się, że dzięki uczuleniu na sprawy nurtujące środowisko konserwatorskie oraz dzięki zapewnieniu sobie współpracy najpoważniejszych autorytetów w interesującej nas dziedzinie „Ochrona

¹ Protoplastą obecnej „Ochrony Zabytków” było efemeryczne wydawnictwo „Ochrona Zabytków Sztuki”, którego zeszyt 1—4 (w dwu częściach) ukazał się w

Warszawie w latach 1930—1931 pod redakcją Jerzego Remera, nakładem Departamentu Sztuki Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zabytków” jest wydawnictwem cenionym w kołach konserwatorów. Świadczą o tym nie tylko liczne wypowiedzi, lecz także fakt, że cały nakład jest szybko rozprowadzany, a zapotrzebowanie rynkowe stale wzrasta. Redakcja zdaje sobie jednak sprawę z licznych niedociągnięć naszego kwartalnika zarówno merytorycznych jak i poligraficznych i stara się je przezwyciężać. Jednak obecna baza poligraficzna nie jest w stanie w ramach posiadanych przez nas środków zapewnić wyższego poziomu edytorskiego, nie mówiąc już o kolorowych zdjęciach, które w tej dziedzinie byłyby niezmiernie ważnym uzupełnieniem słowa drukowanego. Może to wydawać się dziwne — zwłaszcza przy obecnej zwykle kosztów poligraficznych i wobec utraty dotychczasowej drukarni, z którą tak dobrze nam się współpracowało — mamy jednak nadzieję że uda nam się stronę edytorską kwartalnika poprawić i uatrakcyjnić.

Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków seria „A” jest to seria książkowa, wydawana w niewielkim nakładzie paruset egzemplarzy, przeznaczona do druku materiałów o trwałej wartości badawczej. Seria powstała w 1964 r. jako wydawnictwo ODZ i dotychczas wydano 7 tomów.

Pierwszym cyklem, jaki publikuje się obecnie, są katalogi rysunków architektonicznych z największych kolekcji krajowych. Dotychczas ukazały się dwa tomy zawierające materiały z Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersyteku Warszawskiego³ i tom omawiający zasoby Działu Grafiki Polskiej Muzeum Narodowego w Warszawie⁴. Obecnie opracowywane są materiały z Muzeum Narodowego w Krakowie ze znakomitą kolekcją Czartoryskich na czele⁵ oraz wyniki kwerend z Archiwum Głównego

Akt Dawnych — tu w pierwszym rządzie przebadano akta Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych⁶, dalsze badania są w toku. Charakter redakcyjny tych opracowań jest w zasadzie jednolity. Każdy rysunek architektoniczny, znajdujący się w danym zbiorze, ma oddzielną notę ze szczegółowymi danymi⁷. Oprócz tego każdy tom zawiera ok. 100 reprodukcji ciekawszych rysunków. Uzupełnieniem tego cyklu jest katalog pomiarów architektonicznych zawierający dane o materiałach znajdujących się we wszystkich większych składnicach tego typu dokumentacji⁸. Poszczególne tomy ukazują się przeciętnie raz w roku. Można mieć nadzieję, że cykl ten będzie ogromną pomocą dla każdego historyka architektury i konserwatora, oszczędzając mu długotrwałych i kosztownych kwerend, zapewniając szybką i rzetelną informację naukową.

Inne cykle tej serii poświęcone są spisom i inwentarzom zabytków z różnych dziedzin. I tak w 1964 r. ukazał się jeden, a obecnie wydawany jest drugi Katalog zabytków architektury i budownictwa w Polsce⁹. W odróżnieniu od wydanego 7 lat temu, obecny Katalog zawiera znacznie bardziej szczegółowe dane o poszczególnych obiektach¹⁰. Jest on wydawany w zeszytach obejmujących poszczególne województwa i będzie do nabycia po wydaniu ostatniej części jako całość. Podział na oddzielne zeszyty podyktowany był względami użytkowymi — ogromne to wydawnictwo byłoby nieportatywne, a przez to niewygodne, zwłaszcza przy pracy w terenie.

Innym, bardzo ważnym zamierzeniem wydawniczym tej serii, jest parotomowa publikacja pt. „Miejskie zespoły zabytkowe w Polsce”. Już od kilku lat jest ona opracowywana merytorycznie w Dziale Urbanistyki i Architektu-

² Pełną listę omawianych periodyków zamieszczono w roczniku XXIII (1970) z. 2, s. 148.

³ „Katalog Rysunków z Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie” — Część I — „Varsaviana” zawiera 1394 pozycje (111 il.) w opracowaniu T. Sulerzyskiej i S. Sawickiej, Warszawa 1967. BMiOZ seria „A” tom IV. Część II — „Miejscowości Różne” zawiera 1123 pozycje (101 il.) w opracowaniu T. Sulerzyskiej Warszawa 1969. BMiOZ seria „A” tom V.

⁴ „Katalog Rysunków Architektonicznych ze Zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie” zawiera 1160 pozycji (100 il.) w opracowaniu A. Rottermunda. Warszawa 1970. BMiOZ seria „A” tom VI.

⁵ „Katalog Rysunków Architektonicznych ze Zbiorów Czartoryskich w Krakowie” w opracowaniu W. Roth i A. Rumian. „Katalog Rysunków Architektonicznych ze Zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie” w opracowaniu Z. Kucielskiej i Z. Tobiaszowej (oba w przygotowaniu, tytuły robocze).

⁶ „Katalog Rysunków Architektonicznych z Zespołu Akt Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie” w opra-

cowaniu M. Kosińskiej (w przygotowaniu, tytuł roboczy).

⁷ Każda nota podaje: nazwę obiektu, jego adres dawny i dzisiejszy, krótki opis rysunku, autora i datę powstania, obecny nr inw., bibliografię.

⁸ „Katalog Pomiarów Zabytków Architektury i Budownictwa” w opracowaniu M. Charytańskiej i P. Maliszewskiego. Warszawa 1967. BMiOZ seria „A” tom III. Zawiera dane o rysunkach pomiarowych ponad 10000 obiektów architektonicznych na terenie 2654 miejscowości. Każde hasło zawiera: nazwę obiektu, rodzaj pomiarów i rysunków oraz ich ilość, skalę, wymiary, materiał, a także autora i datę wykonania oraz miejsce przechowywania oryginału, odbitek, przerysów.

⁹ „Spis Zabytków Architektury i Budownictwa”, praca zbiorowa Warszawa 1964. BMiOZ seria „A” tom I; „Zabytki Architektury i Budownictwa w Polsce”, praca zbiorowa. BMiOZ seria „A” tom VII.

¹⁰ Tom I podawał wyłącznie rodzaj, adres i grupę klasyfikacyjną obiektu. Obecne wydanie podaje przy każdym obiekcie jego rodzaj, adres, właściciela, budulec, daty budowy i kolejnych przebudów, nazwisko architekta lub budowniczego (jeżeli jest znane) oraz grupę klasyfikacyjną.

ry¹¹. Dział Wydawnictw przystąpił do prac redakcyjnych nad pierwszym tomem.

W serii tej przewiduje się również wydawanie korpusów, będących rodzajem inwentarzy zabytków z poszczególnych dziedzin. Rozpoczęto już wstępne przygotowania do opracowania korpusów malarstwa ściennego, zabytkowych organów i złotnictwa¹². Nie najgorsza forma edytorska (sztywna okładka w płótnie) zapewnia publikacjom z tej serii trwałość i wygodę w użytkowaniu.

Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków seria „B” jest to seria broszur wydawanych techniką kserograficzną w niewielkich nakładach, a przeznaczonych do rozprowadzania według rozdzielnika wśród zainteresowanych instytucji w kraju i za granicą. Seria wychodzi od 1960 r. Pierwsze trzy tomy wydał ZMiOZ, następnie w 1962 r. przekazał serię do Ośrodka. Dotychczas ukazało się 30 tomów¹³. Tematyka tych publikacji jest bardzo różna: od opracowań czysto technologicznych, poprzez prawnicze, kończąc na zagadnieniach ogólno-konserwatorskich i muzeologicznych. W serii tej, obok typowych edycji prac naukowych poszczególnych autorów, wydawane są materiały z wszystkich większych konferencji naukowych (referaty i streszczenia dyskusji).

Mimo skromnej formy edytorskiej wydawnictwa tej serii są niezmiernie cenione w świecie konserwatorskim i muzealnym. Ze względu na duże zainteresowanie w zagranicznych kręgach konserwatorskich ostatnio wprowadziliśmy

dwujęzyczne tytuły i spisy treści, a nierzadko i obcojęzyczne streszczenia (język angielski). Fakt, że wydawnictwa tej serii są niesprzedawane, a tylko rozsyłane według rozdzielnika ma jeszcze i ten wielki plus, że Ośrodek ma gwarancje, iż w parę dni po odebraniu nakładu z drukarni publikacja znajdzie się na biurkach wszystkich zainteresowanych instytucji. Pozwala to także na pominięcie nie najlepiej działającej dystrybucji, czy jeszcze gorzej działających komórek przeznaczonych do zaopatrywania swych instytucji w fachowe nośności.

W ramach tej serii Ośrodek wydaje obecnie 4 do 5 tomów rocznie. Jest to możliwe m. in. ze względu na stosunkowo niski koszt tzw. „małej poligrafii” i na znaczne tempo produkcji. Czyni się też starania, aby skromną formę wydawniczą tych publikacji podnieść na wyższy poziom — zrezygnowano z powielania klisz blaszanych na rzecz techniki kserograficznej, a ostatnio wprowadzono zasadę wzmacniania grzbietów płótnem. W dalszym ciągu najsłabszą stroną tej bardzo udanej serii są reprodukcje fotograficzne, pozostawiające wiele do życzenia. W tej sytuacji redakcja stara się w miarę możliwości ograniczyć materiał ilustracyjny do rysunków kreskowych, które w tej technice poligraficznej wypadają zadowalająco.

„Teki konserwatorska”. Publikacje wchodzące w skład tej serii mają na celu szczegółowe omówienia poczynąń konserwatorskich, związanych z ratowaniem najcenniejszych obiektów zabytkowych, oraz utrwalanie dokumentacji

¹¹ Zob. omówienie w tymże numerze s. 240.

¹² Zob. omówienia w tymże numerze s. 248.

¹³ Dotychczas w serii „B” ukazały się następujące tomy: I — „Wybór za granicą wydanych przepisów dotyczących ochrony zabytków”, 1960. II — „Zbiór przepisów dotyczących ochrony i konserwacji zabytków”, 1960. III — „Zagadnienia konserwacji drewna”, (materiały z konferencji w Warszawie) 1961. IV — S. Nahlík, „Międzynarodowa ochrona dóbr kulturalnych”, 1962. V — „Konserwacja zabytków metalowych” (materiały z konferencji w Poznaniu), 1963. VI — „Zagadnienia oświatowe w muzealnictwie”, (materiały z sympozjum w Łańcucie) 1963. VII — „Zabytkowe ośrodki staromiejskie na przykładzie śródmieścia Krakowa” (materiały z konferencji w Krakowie) 1963. VIII — „Organisation de la protection des monuments en Pologne”, 1964 (z okazji Kongresu FIJET, Ateny), materiały. IX — „Zagadnienia konserwacji zabytkowych tkanin i skóry” (materiały z konferencji w Łodzi) 1964. X — „Relations internationales de la protection des biens culturels”, (z okazji Kongresu ICOMOS, Warszawa) 1965. XI — „Zagadnienia technologiczne konserwacji malowideł ściennych” (materiały z konferencji w Krakowie) 1965. XII — „Dorobek naukowy muzeów w XX-leciu Polski Ludowej” (materiały z sympozjum w Toruniu). „Zagadnienia programowe muzeów historycznych i martyrologicznych” (materiały z konferencji w Oświęcimiu) 1965. XIII — W. Frodl, „Pojęcia i kryteria wartościowania zabytków”, 1966. XIV — „Muzealnictwo morskie w Polsce” (materiały z konferencji w Gdańsku) 1966. XV — W. Domasłowski, „Badania nad struktural-

nym wzmacnianiem kamieni roztworami żywicy epoksydowych”, 1966. XVI — A. Barbacci, „Konserwacja zabytków we Włoszech”, cz. 1 i 2 1966. XVII — „Organizacja muzeów”, 1967 (tłumaczenie wydawnictwa UNESCO pt. „L'organisation des musées. Conseils pratiques”). XVIII — „Ochrona miejskich zespołów zabytkowych” (materiały z konferencji w Bolesławcu) 1967. XIX — „Konserwacja kamienia w architekturze i rzeźbie” (materiały z konferencji w Toruniu) 1967. XX — S. Łazarowicz, W. Sieroszewski, Przepisy prawne dotyczące ochrony dóbr kultury oraz muzeów”, 1967. XXI — „Muzea uniwersytetami kultury” (materiały z konferencji w Kielcach) 1968. XXII — „Muzealnictwo przyrodnicze w Polsce” (materiały z sympozjum w Cieplicach) 1968. XXIII — „Materiały do zagadnień muzealnictwa i konserwatorstwa polskiego w latach 1944—1963”, 1968. XXIV — „Konserwacja papieru i pergaminu (materiały z konferencji w Warszawie) 1969. XXV — J. Gilewicz, M. Kranz, J. Lehmann, „Żywice organiczne w konserwacji zabytków kamiennych”, 1969. XXVI — „Katalog Tek Glinki”, cz. 1 — kat. osobowy, cz. 2 — kat. geograficzny, 1970, cz. 3 — kat. rzeczowy 1969, 1971. XXVII — „Konserwacja malarstwa sztalugowego” (materiały z konferencji w Toruniu) 1970. XXVIII — S. Łazarowicz, W. Sieroszewski, „Przepisy prawne dotyczące ochrony dóbr kultury oraz muzeów” (II wydanie poprawione i uzupełnione) 1970. XXIX — „Problemy ochrony architektury najnowszej 1850—1939” (materiały z konferencji w Poznaniu) 1971. XXX — W. Sieroszewski, „Ochrona prawna dóbr kultury w Polsce”, 1971.

i metod konserwatorskich stosowanych w danych przypadkach. Opracowania te obejmują duże kompleksy zabytków architektury, jak np. świeżo wydane „Stare Miasto w Poznaniu”¹⁴ czy „Wilanów”¹⁵, który już niebawem zostanie przekazany do drukarni. Rozpoczęto też wstępne prace zmierzające do opublikowania materiałów związanych z odbudową rynku wrocławskiego¹⁶. Tematyka ta jest kontynuacją linii wytkniętej przez pierwszych 5 tomów¹⁷, które od 1952 r. wydał Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków.

Obszerne i bardzo bogato ilustrowane książki z tej serii, wydawane w parotysięcznych nakładach, wymagają ogromnych nakładów finansowych, zwłaszcza na koszta poligraficzne. Z tej to przyczyny Ośrodek nie może samodzielnie wydawać tych publikacji i każdorazowo nawiązuje kontakt z instytucją współuczestniczącą w kosztach (są to najczęściej duże wydawnictwa). Zarówno znaczny wysiłek finansowy, jak i długi okres przygotowania publikacji pod względem merytorycznym i edytorskim powodują, że poszczególne pozycje w tej serii ukazywać się mogą nie częściej niż co 2—3 lata. Można mieć jednak nadzieję, że publikacje te utrwalą na zawsze w społeczeństwie wysiłek konserwatorski włożony w odbudowę najcenniejszych pomników naszej kultury, zaś dla samych konserwatorów zachowają od zapomnienia technikę i metody działania ich kolegów i poprzedników.

„Muzealnictwo” — wydawnictwo poświęcone publikacji materiałów z zakresu muzeologii oraz omawiające znaczniejsze poczynania i wy-

¹⁴ H. Kondziela „Stare Miasto w Poznaniu. Zniszczenia — odbudowa — program dalszych prac” Poznań 1971, tom VI.

¹⁵ J. Cydzik i W. Fijałkowski „Wilanów” (w przygotowaniu).

¹⁶ W opracowaniu doc. dr. Olgierda Czernera.

¹⁷ Tom I (1952) B. Guercin „Zamek w Drzewicy”; J. Koszczyk-Witkiewicz „Kolegiata w Tumie

stawy naszych placówek muzealnych. Obok obszernych omówień w formie artykułów zamieszcza się tu szereg notatek o charakterze kronikarskim oraz recenzje wydawnictw i przegląd zagranicznych czasopism muzealnych. „Muzealnictwo” wydawane jest od 1952 roku, początkowo przez Centralny Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków wspólnie ze Stowarzyszeniem Historyków Sztuki, a od 1957 r. już samodzielnie przez Zarząd. W ten sposób ukazało się pierwszych 10 numerów. W 1962 r. „Muzealnictwo” zostało przekazane przez Zarząd do Ośrodka. Redaktorem naczelnym jest prof. dr Kazimierz Malinowski. Nieperiodyczne to wydawnictwo ukazuje się przeciętnie raz do roku w formie dość bogato ilustrowanej broszury i jest jedyną w kraju publikacją poświęconą problemom muzealnym o charakterze ogólnym.

Przedstawione powyżej omówienie wydawnictw Ośrodka przynajmniej pobieżnie zorientuje Czytelników w zakresie prowadzonych tu prac. Fakt, że ODZ dysponuje stosunkowo skromnymi środkami na ten cel, a cały dział Wydawnictw ma zaledwie dwóch pracowników etatowych, nie może być usprawiedliwieniem ewentualnych niedociągnięć w tej dziedzinie. Pozwalamy sobie wyrazić nadzieję, że zarówno wartość naukowa jak i poziom edytorski naszych prac będą w przyszłości wyższe. Przewidujemy także rozszerzenie działalności na te zagadnienia, które do tej pory nie były objęte naszym bezpośrednim działaniem.

mgr Michał Gradowski
kierownik Działu Wydawnictw ODZ

pod Łęczycą”; P. Biegański „Problem ukształtowania urbanistycznego placu przed Pałacem Staszica w Warszawie”. Tom III (1953) A. Majewski „Zamek w Pieskowej Skale”. Tom III (1956) A. Majewski „Zamek w Wiśniczu”; T. Broniewski „Renesansowy ratusz w Luboniu Śląskim”; W. Domasłowski, E. Kwiatkowski, L. Torwirt „Problemy konserwacji witraży”. Tom IV (1956) „Stare Miasto w Warszawie — odbudowa” (4 opracowania). Tom V (1962) „Puławy” (10 opracowań).

PUBLISHING DIVISION, HISTORICAL MONUMENTS DOCUMENTATION CENTRE

Giving a historical survey the author makes comment about the kinds and nature of publications issued by the Centre. A wide variety of problems contained in materials published makes it necessary to give them varying forms. The following will be a brief characteristics of the Centre's publications.

„Ochrona Zabytków” (Monument Protection), a quarterly review started since 1948 and from 1962 onwards published by the Centre is the only Polish periodical entirely devoted to problems of historical monument

protection in the broadest sense of the term. Much attention is being focused on problems linked with technological treatment of historical monuments of practically every kind. From among the others several works may be quoted dealing with problems of legal protection of cultural property and also numerous polemic opinions on the general conservation outlines and ideas. The constant divisions, titled „Reports and Discussions” contain the current information with regard to conservator's activities both in Poland and abroad. A separate chapter is formed by „Bibliograp-

hy" where 13 most important periodicals dealing with conservation are regularly reviewed and also the reviews of more interesting books on the subject are placed.

A complete bibliography of the quarterly contents may be found in bibliographical supplements that were enclosed with the issue XVII, 1964, 4 and XXIV, 1971, 1. It is the contributions made by the leading authoritative scientists that are placing „Ochrona Zabytków" among the appreciated publications in the field of conservation.

„Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, seria A" (Library of Museums and Monument Protection, series A) is a book series of low circulation amounting to some hundreds copies where materials are published of a lasting value for researchers. This series has been founded in 1964 as the Centre's publication and up to now 7 volumes were published. The first part of this series is composed of books containing the catalogues of architectural drawings from the greatest Polish collections as, e.g. National Museums in Cracow and Warsaw, the Library, University of Warsaw.

At present a book "Architectural and Building Art Monuments in Poland" is in print representing some kind of catalogue illustrating the actual state of possession. In the nearest future it is planned to publish a series of inventories from the following lines: wall paintings, ancient organs, pieces of ancient goldsmith's art.

"Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, seria B" (Library of Museums and Monument Protection, series B) is a series of brochures (up to now 30 titles) published by the use of xerographic process in small circulations and distributed only for institutions concerned. Their contents vary greatly from technological subjects through those legal, general conservators' problems, museology up to materials and proceedings of major scientific conferences. In spite of modest graphic forms these publications are finding full acknowledgement among those representing the museum and conservators' circles. Four to five volumes are published each year.

"Teka konserwatorska" (A Conservator's File) forms an abundantly illustrated series of books devoted to conservation treatments for safeguarding the most valuable groupings of ancient architecture. It is expected that two new items, namely "The Old Town in Poznań" and "Wilanów" will soon extend this series.

"Muzealnictwo" (Museology) is a non-regular publication comprising materials from the field of museology and exhibitions and shows organized by Polish museums. In addition to articles on the pages of this publication may be found the chronicle-type notes and both the publication and foreign periodical reviews. The above series represents the only publication of general character devoted to museum problems.